KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 27.4.2009
KOM(2009) 200 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE RADE, EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Stratégia EÚ pre mládež – investovanie a posilnenie postavenia mládeže Obnovená otvorená metóda koordinácie s cieľom riešiť výzvy a príležitosti týkajúce sa mládeže

{SEC(2009) 545}
{SEC(2009) 546}
{SEC(2009) 548}
{SEC(2009) 549}

1. ÚVOD

„Budúcnosť Európy závisí od jej mládeže[1]. Životné šance mnohých mladých ľudí sú však sťažené.“ Toto je záver oznámenia Komisie o obnovenej sociálnej agende[2], ktorá sa snaží vytvoriť viac príležitostí pre občanov EÚ, zlepšiť prístup k príležitostiam pre všetkých a preukázať solidaritu.

Mládež je prioritou sociálnej vízie Európskej únie a v súčasnej kríze je potrebné podporiť mladý ľudský kapitál. Toto oznámenie je reakciou, ktorá stanovuje stratégiu pre budúce politiky mládeže v Európe. Navrhuje sa v ňom nová, silnejšia otvorená metóda koordinácie (OMK), ktorá je flexibilná a jednoduchšia, pokiaľ ide o podávanie správ, a upevňuje prepojenia s politickými oblasťami zahrnutými v Európskom pakte pre mládež v rámci lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť. Prijíma medzisektorový prístup a krátkodobé odpovede zahŕňa do dlhodobého úsilia v oblasti posilnenia postavenia mladých ľudí. Táto stratégia by pre mládež vytvorila priaznivé podmienky na rozvoj zručností, využitia ich potenciálu, práce a aktívnej participácie v spoločnosti a intenzívnejšieho zapojenia do budovania projektu EÚ. Mladí ľudia nie sú pre spoločnosť príťažou, ale rozhodujúcim zdrojom, ktorý sa môže mobilizovať s cieľom dosiahnuť vyššie sociálne ciele.

2. SÚČASNÉ VÝZVY A PRÍLEŽITOSTI MLÁDEŽE

Európania žijú dlhšie, majú deti neskôr a mladých ľudí je menej. Očakáva sa, že veková skupina 15 – 29 rokov bude v roku 2050 predstavovať 15,3 % európskej populácie, zatiaľ čo v súčasnosti je to 19,3 %[3]. Tieto demografické zmeny ovplyvňujú rodiny, medzigeneračnú solidaritu a ekonomický rast. Globalizácia môže priniesť rast a zamestnanosť, ale môže priniesť aj špecifické výzvy pre zraniteľných pracovníkov, napríklad mládež, ako ukázala kríza[4]. Klimatické zmeny a otázky energetickej bezpečnosti vyžadujú zmenu v správaní a životnom štýle nasledujúcich generácií. Význam kľúčových kompetencií, ktoré sú dostatočne flexibilné na rozvoj vhodných zručností v priebehu života jednotlivca, je veľký a predčasné opúšťanie školskej dochádzky ostáva kľúčovým problémom.

Mladí ľudia si cenia priateľstvo, rešpekt, toleranciu a solidaritu a táto generácia je možno najvzdelanejšia, technicky najvyspelejšia a mobilnejšia než kedykoľvek predtým. Avšak, podobne ako zvyšok spoločnosti, čelia väčšiemu individualizmu a konkurenčným tlakom a nemajú nevyhnutne rovnaké príležitosti.

V rámci širokých konzultácií v celej Európe[5] sa identifikovali nasledujúce špecifické výzvy, ktoré majú spomedzi problémov mladých ľudí najvyššiu prioritu: vzdelávanie, zamestnanosť, sociálne začlenenie a zdravie. Európska mládež potrebuje byť vybavená na to, aby mohla využiť príležitosti ako občianska a politická participácia, dobrovoľníctvo, kreativita, podnikavosť, šport a globálne zapojenie.

---

1 V širšom zmysle to znamená tínedžerov a mladých dospelých vo veku od 13 do 30 rokov. Na účely štatistiky nebol v celom texte vždy použitý rovnaký rozsah.

2 KOM(2008) 412.

3 Zdroj: Eurostat

4 KOM(2009) 34.

5 Pozri sprievodné hodnotenie vplyvu a správy o konzultáciách

Problémy vo vzdelávaní, zamestnanosti, začlenení a zdraví spojené s problémami v oblasti financií, bývania či dopravy sťažujú mladým ľuďom cestu k osamostatneniu, situácii, keď majú k dispozícii prostriedky a príležitosti riadiť svoje vlastné životy, plne participovať v spoločnosti a nezávisle sa rozhodovať.

3. POTREBA NOVÉHO RÁMCA

3.1. Spolupráca EÚ

Spolupráca v oblasti mládeže je dobre štruktúrovanou a rozvinutou oblasťou politiky EÚ. Programy EÚ pre mládež sa implementujú od roku 1988. Politický proces sa vytvoril v roku 2001 v bielej knihe[6] a v súčasnosti je založený na troch pilieroch:

– aktívne občianstvo mladých ľudí prostredníctvom OMK so štyrmi prioritami (participácia, informovanosť, dobrovoľníctvo a lepšia znalosť mladých ľudí), spoločnými cieľmi, správami členských štátov a štruktúrovaným dialógom s mládežou;

– sociálna a profesionálna integrácia prostredníctvom implementácie Európskeho paktu pre mládež[7] v rámci lisabonskej stratégie s troma prioritami (zamestnanosť/sociálne začlenenie, vzdelávanie/odborná príprava, zosúladenie pracovného a súkromného života). Oznámenie Komisie „Podpora plnohodnotnej účasti mladých ľudí na vzdelávaní, zamestnanosti a dianí v spoločnosti“[8] znamenalo posun a boli navrhnuté ďalšie činnosti;

– začlenenie mládeže do iných politík (napríklad antidiskriminácia, zdravie).

3.2. Hodnotenie politík mládeže

Súčasný rámec a budúce možné opatrenia sa konzultovali s členskými štátmi. Vo februári 2009 sa v Európskom parlamente organizovalo vypočutie o mládeži. Ako súčasť štruktúrovaného dialógu prebiehali diskusie s tisíckami mladých v celej Európe. Organizovali sa stretnutia s fórom európskej mládeže a národnými radami mládeže. V rámci on-line konzultácie sa vygenerovalo viac ako 5000 odpovedí. Svoje stanoviská poskytli aj výskumníci a manažéri programu Mládež v akcii.

Celkovo je OMK považovaná za primeraný nástroj na spoluprácu a jej priority za stále relevantné. Na tento rámec nadviazali právne predpisy týkajúce sa mládeže alebo stratégie na vnútroštátnej úrovni. Mládežnícke organizácie zapája do svojej tvorby politiky viac krajín. Európsky pakt pre mládež predložil problematiku mládeže v rámci lisabonskej stratégie, najmä pokiaľ ide o vzdelávanie a zamestnanosť a pokrok sa dosiahol v oblasti antidiskriminácie a zdravia.

Tento rámec, ktorý končí v roku 2009, sa však nepreukázal vždy ako účinný s kapacitou prinášať výsledky. Nie je dostatočne koordinovaný, aby riešil všetky problémy. Prevláda zhoda v záujme posilnenia prierezového prístupu, ako požadoval Európsky parlament v roku 2008 vo svojom vyhlásení o posilnení postavenia mládeže. Štruktúrovaný dialóg by mal tiež

---

6 KOM(2001) 681.
7 Závery predsedníctva Európskej rady z marca 2005 (7619/05)
8 KOM(2007) 498.

byť lepšie organizovaný a mal by uľahčiť širší záber smerom k neorganizovanej mládeži, najmä k mladým ľudom s obmedzenými príležitosťami.

4. MLÁDEŽ – INVESTOVANIE A POSILŇOVANIE JEJ POSTAVENIA

4.1. Vízia EÚ pre mladých ľudí

Mladí ľudia by mali čo najlepšie využívať svoj potenciál. Táto vízia sa týka všetkých, ale opatrenia by sa mali zamerať na tých s obmedzenými príležitosťami. Je založená na dvojakom prístupe:

– **Investovať do mládeže**: vynaložiť väčšie zdroje na rozvoj oblastí politiky, ktoré ovplyvňujú mladých ľudí v ich každodennom živote a zlepšujú ich kvalitu života.

– **Posilnenie postavenia mládeže:** propagovať potenciál mladých ľudí na obnovu spoločnosti a prispievať k hodnotám a cieľom EÚ.

Rozvinie sa väčšia spolupráca medzi politikami mládeže a inými oblasťami politiky, ako sú vzdelávanie, zamestnanosť, začleňovanie a zdravie, pričom budú mládežnícke aktivity a mládežnícka práca zohrávať podpornú rolu. Obnovená OMK týkajúca sa mládeže podporí „zlúčenú“ tvorbu politiky tým, že „naplní“ iné procesy koordinácie politiky špecifickou expertízou, a tým, že dá mladým ľuďom príležitosť vyjadriť sa a byť vypočutí. Príspevok EÚ je pomôcť členským štátom zodpovedným za politiky mládeže lepšie spolupracovať.

4.2. Dlhodobá stratégia pre mládež s krátkodobými prioritami

Na základe súčasných poznatkov o situácii mládeže[9] sa navrhuje nová stratégia s troma všeobecnými a prepojenými cieľmi, ktoré sú úzko spojené s cieľmi obnovenej sociálnej agendy:

– **Vytvoriť viac príležitostí** pre mládež vo vzdelávaní a zamestnaní

– **Zlepšiť prístup** a plnú participáciu mladých ľudí v spoločnosti

– **Podporovať vzájomnú solidaritu** medzi spoločnosťou a mladými ľuďmi

V rámci každého cieľa sa navrhujú dve alebo tri „oblasti činnosti“ s čiastkovými cieľmi na prvé tri roky 2010 – 2012. Každá oblasť obsahuje súbor možných špecifických opatrení, ktoré môžu podniknúť členské štáty a/alebo Komisia. Výzvy a príležitosti týkajúce sa súčasnej mládeže sa budú pravidelne hodnotiť a hierarchizovať každé tri roky s cieľom zabezpečiť flexibilitu a to, aby oblasti opatrení odrážali meniace sa potreby nových generácií. Zmeny možno urobiť aj po stanovení pokračovania stratégie EÚ pre rast a zamestnanosť po roku 2010.

4.2.1. Vytvorenie širších príležitostí pre mládež

Oblasť činnosti 1 – **Vzdelávanie**

[9] Správa EÚ o mládeži 2009

Takmer 80 % mladých ľudí v Európe vo veku od 20 do 24 rokov má ukončené stredné vzdelanie. Napriek tomu štvrtina 15-ročných dosahuje nízke výsledky v čitateľskej gramotnosti[10] a 6 miliónov mladých ľudí opúšťa školu bez kvalifikácie. Väčšia mobilita robí z EÚ otvorený priestor na rozvoj talentu a potenciálu mladých[11], ale zostáva obmedzená.

Európska komisia navrhla novú OMK v oblasti vzdelávania[12], ktorá sa zameriava na tieto dlhodobé strategické výzvy: celoživotné vzdelávanie a mobilita, kvalita a efektívnosť, spravodlivosť a občianstvo, inovácie a kreativita, ako aj nový prístup k zlaďovaniu potrieb trhu práce a zručností v 21. storočí[13]. Kľúčovou prioritou je podporovať formálne vzdelávanie, avšak zručnosti možno získať mimo formálneho prostredia prostredníctvom mládežníckych aktivít a používaním nových technológií.

Cieľ

Spolu s formálnym vzdelávaním by malo byť podporované neformálne vzdelávanie mladých ľudí s cieľom podporiť celoživotné vzdelávanie v Európe rozvíjaním jeho kvality, uznávaním jeho výsledkov a jeho lepšou integráciou do formálneho vzdelávania

Opatrenia členských štátov a Komisie v rámci ich príslušných právomocí

- Rozvíjať neformálne vzdelávacie príležitosti ako jedno z opatrení na riešenie predčasného opúšťania školskej dochádzky
- Naplno využívať spektrum nástrojov na validáciu zručností a uznávanie kvalifikácií zavedených na úrovni EÚ[14]
- Podporovať vzdelávaciu mobilitu všetkých mladých ľudí
- Podporovať spoluprácu medzi vzdelávaním a tvorcami politík v oblasti mládeže
- Riešiť rodové stereotypy prostredníctvom formálnych a neformálnych vzdelávacích systémov
- Sprístupniť kvalitné usmernenia a poradenské služby pre mladých ľudí
- Rozvíjať participatívne štruktúry v rámci vzdelávacieho systému a spoluprácu medzi školami, rodinami a miestnymi komunitami

Komisia ďalej rozvinie sebahodnotiacu funkciu Europassu, najmä pre zručnosti osvojené v neformálnom prostredí a zabezpečí certifikáty, ako je Youthpass

Oblasť činnosti 2 – **Zamestnanie**

Prechodné obdobia mladých ľudí od vzdelávania k zamestnaniu sa značne predĺžili a skomplikovali. Nezamestnanosť mladých ľudí je v priemere aspoň dvakrát tak vysoká ako pri

---

10 KOM(2008) 425.
11 Napríklad programy Erasmus a Mládež v akcii
12 KOM(2008) 865.
13 KOM(2008) 868.
14 Prvé sa zabezpečuje prostredníctvom nástrojov ako Europass, EQF alebo ECVET, druhé smernicou 2005/36/ES.

celkovej pracovnej sile; súčasná ekonomická kríza spôsobuje ešte väčší tlak, pokiaľ ide o pracovné príležitosti mladých. Často pracujú na pracovných miestach, ktoré majú nízku kvalitu alebo sú dočasné a sú zle platení. Nezamestnanosť mládeže je často dôsledkom nedostatku zručností alebo ich nekompatibility. Potrebné sú usmernenia a poradenské systémy o spôsoboch získavania kvalifikácie a budúcich pracovných príležitostiach.

Podpora prístupu k pracovnému trhu a kvalitnému zamestnaniu bola kľúčovou prioritou Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť a Európskeho paktu pre mládež. Túto dynamiku treba udržať. Vplyv finančnej a ekonomickej krízy na pracovné trhy zintenzívňuje potrebu riešiť zamestnanosť mladých ľudí z krátkodobej a dlhodobej perspektívy. Voľný pohyb pracovných síl, osobitne dôležitý pre mladých ľudí na začiatku ich kariéry, je základným prvkom jednotného trhu.

Ciele

Opatrenia v oblasti politiky zamestnanosti v členských štátoch a na úrovni EÚ by mali byť koordinované podľa štyroch komponentov flexiistoty, aby uľahčili prechod zo školy či nečinnosti alebo nezamestnanosti do práce. V zamestnaní by potom mladí ľudia mali mať možnosť rastu.

Zvýšiť a zlepšiť investície do poskytovania vhodných zručností pre pracovné miesta žiadané na pracovnom trhu s lepšou krátkodobou kompatibilitou a lepším dlhodobým anticipovaním potrebných zručností.

Opatrenia členských štátov a Komisie v rámci ich príslušných právomocí

- Zabezpečiť, aby zamestnanosť mladých ľudí ostala prioritou
- Podporovať cezhraničné profesionálne príležitosti a príležitosti odborného vzdelávania pre mladých ľudí vrátane včasného oboznamovania mladých so svetom práce
- Rozvíjať prácu mladých ako zdroj podpory zamestnateľnosti mladých
- Podporiť spoluprácu medzi tvorcami politík v oblasti zamestnanosti a mládeže a zapojenie mladých ľudí do politiky zamestnanosti
- Zabezpečiť efektívne využitie fondov EÚ na podporu zamestnanosti mladých, najmä Európskeho sociálneho fondu
- Navrhnúť vo svojich plánoch obnovy krátkodobé opatrenia na stimulovanie zamestnanosti mladých, ako aj štrukturálne opatrenia v prospech mládeže
- Rozvinúť služby profesijného poradenstva a poradenské služby
- Menšie bariéry voľnému pohybu pracovných síl v rámci EÚ
- Podporovať kvalitné stáže v rámci programov vzdelávania a odbornej prípravy a/alebo zamestnanosti
- Zlepšiť starostlivosť o deti s cieľom pomôcť zosúladiť pracovný a súkromný život mladých dospelých

Oblasť činnosti 3 – **Tvorivosť a podnikavosť**

Technológia dnešnej „net“ generácii ponúka nové príležitosti vzdelávania, tvorby a participácie, zároveň však so sebou prináša výzvy, pokiaľ ide o súkromie, bezpečnosť na internete a mediálnu gramotnosť.

Podpora podnikavosti a inovácií u mladých ľudí je súčasťou Rámcového programu pre konkurencieschopnosť a inováciu 2007 - 2013 a Európskeho referenčného rámca pre kľúčové kompetencie – zahŕňajúceho kultúru. Tvorivosť a inovácie sú zároveň témami pre európsky rok 2009 a jednou zo strategických výziev identifikovaných v rámci novej OMK vo vzdelávaní a odbornej príprave.

U mladých ľudí by sa malo podporovať inovatívne myslenie a konanie a mali by sa rozpoznávať mladé talenty. Kultúra stimuluje kreativitu a podnikateľské vzdelávanie by sa malo vnímať ako prostriedok na podporu ekonomického rastu a nových pracovných miest, ako aj zdroj zručností, občianskej participácie, autonómie a sebaocenenia.

Cieľ

Medzi mládežou by sa mal podporovať rozvoj talentu, tvorivých zručností, podnikateľského ducha a kultúrneho vyjadrovania

Opatrenia členských štátov a Komisie v rámci ich príslušných právomocí

- Ďalej rozvíjať „štartovacie“ fondy a podporovať uznávanie podnikavosti mladých
- Sprístupniť nové technológie s cieľom posilniť mladé talenty a vzbudiť záujem o umenie a vedu
- Podporovať prispievanie mládežníckej práce k tvorivosti a podnikavosti mladých ľudí
- Rozšíriť prístup k tvorivým nástrojom, najmä so zapojením nových technológií

4.2.2. Zlepšovanie prístupu a plného zapojenia mladých ľudí do spoločnosti

Oblasť činnosti 4 – **Zdravie a šport**

V stratégii EÚ v oblasti zdravia (2008 – 2013) sa zdravie detí a mladých ľudí definuje ako priorita pre opatrenia, čo bolo potvrdené uznesením Rady[15]. Zdravie mnohých mladých ľudí je ohrozené v dôsledku stresu, zlého stravovania, nedostatku fyzického pohybu, nechráneného sexu, fajčenia, alkoholu a zneužívania drog. Na zlé zdravie majú vplyv aj širšie environmentálne a socioekonomické faktory, čo potom zabraňuje aktívnej participácii. Špecifickosť mládeže, pokiaľ ide o otázky zdravia, je potrebné riešiť medzisektorovo. Okrem zlepšovania fyzického zdravia a psychickej pohody mladých občanov má šport aj výchovný rozmer a zohráva dôležitú spoločenskú úlohu[16].

Cieľ

[15] 2008/C 319
[16] KOM (2007) 391

Podporovať zdravý životný štýl mladých ľudí a telesnú výchovu, športové aktivity a spoluprácu medzi pracovníkmi v oblasti mládeže, odborníkmi v oblasti zdravia a športovými organizáciami so zameraním na prevenciu a liečbu obezity, úrazov, závislosti a zneužívania látok a udržiavanie duševného a sexuálneho zdravia

Opatrenia členských štátov a Komisie v rámci ich príslušných právomocí

- Implementovať uznesenie Rady o zdraví a pohode mladých ľudí a podporovať cvičenie a športovanie mládeže uplatňovaním usmernení EÚ o fyzickej aktivite[17].
- Podporovať príležitosti odborného vzdelávania v oblasti zdravia pre pracovníkov a vedúcich v oblasti mládeže
- Podporiť spoluprácu medzi tvorcami politík v oblasti zdravia a mládeže a zapojenie mladých ľudí do politiky zdravia
- Mobilizovať všetky zainteresované strany na miestnej úrovni, aby identifikovali mladých ľudí ohrozených rizikom a pomáhali im
- Systematizovať cielené informácie o zdraví pre mladých ľudí, najmä pre tých, u ktorých hrozí riziko sociálneho vylúčenia, a mobilizovať mládežnícke informačné siete
- Podporovať partnerskú zdravotnú výchovu v škole a mládežníckych organizáciách

Oblasť činnosti 5 – **Participácia**

Plné zapojenie mladých ľudí do občianskeho a politického života predstavuje vzhľadom na priepasť medzi mládežou a inštitúciami narastajúcu výzvu. Implementácia súčasných spoločných cieľov týkajúcich sa participácie a informácií ukazuje, že ešte stále existuje priestor na zlepšenie, najmä pokiaľ ide o podporu mládežníckych organizácií, účasti na zastupiteľskej demokracii alebo „učenie sa participovať“. Tvorcovia politík musia prispôsobiť svoj spôsob komunikácie tak, aby bol vnímavý k mladým ľuďom – vrátane občianskych a európskych záležitostí – najmä s cieľom pritiahnuť neorganizovanú a znevýhodnenú mládež.

Cieľ

Zabezpečiť plné zapojenie mládeže do spoločnosti zvyšovaním účasti mládeže na občianskom živote miestnych komunít a zastupiteľskej demokracii podporovaním mládežníckych organizácií, ako aj rôznych foriem „učenia sa participovať“, podporovaním participácie neorganizovaných mladých ľudí a poskytovaním kvalitných informačných služieb

Opatrenia členských štátov a Komisie v rámci ich príslušných právomocí

- Vytvoriť kvalitatívne štandardy mládežníckej participácie, informácií a konzultácií
- Ďalej politicky a finančne podporovať mládežnícke organizácie, ako aj celoštátne a miestne rady mládeže

[17] Odporúčané politické opatrenia na podporu fyzickej aktivity v záujme zdravia, 2008

– Podporovať e-demokraciu s cieľom osloviť väčší počet neorganizovaných mladých ľudí

– Ďalej rozvíjať príležitosti na diskusiu medzi európskymi/vnútroštátnymi inštitúciami a mladými ľuďmi

Komisia vylepší Európsky portál pre mládež a bude podporovať väčší dosah na mladých ľudí

4.2.3. Podpora vzájomnej solidarity medzi spoločnosťou a mladými ľuďmi

Oblasť činnosti 6 – **Sociálne začlenenie**

Spoločnosť potrebuje ukázať solidaritu s mládežou, najmä s tými, ktorí sú znevýhodnení. V roku 2006 bola pätina mladých ľudí vo veku 16 a 24 rokov ohrozená rizikom chudoby. Vylúčenie môže byť spôsobené nezamestnanosťou, postihnutím, spoločenskými a individuálnymi postojmi k migrácii, diskrimináciou, fyzickým a/alebo duševným zdravím, adiktívnym správaním, zneužívaním, násilím v rodine a záznamom v registri trestov. Môže tiež viesť k radikalizácii a násiliu.

Zastavenie medzigeneračného prenosu chudoby a vylúčenia je prioritou politickej agendy OMK v sociálnej oblasti[18]. Riešenie problémov mládeže ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením zahŕňa široké spektrum politických oblastí a vyžaduje integrované opatrenia. V tomto kontexte sú politiky v oblasti detí, rodiny a mládeže úzko prepojené a toto oznámenie dopĺňa oznámenie Komisie „**K stratégii EÚ v oblasti práv dieťaťa**“[19].

Cieľ

Predchádzať chudobe a sociálnemu vylúčeniu medzi znevýhodnenými skupinami mládeže a zastaviť ich medzigeneračný prenos mobilizovaním všetkých subjektov zapojených do života mládeže (rodičov, učiteľov, sociálnych pracovníkov, odborníkov v oblasti zdravia, pracovníkov v oblasti mládeže, samotných mladých ľudí, polície a justície, zamestnávateľov...)

Opatrenia členských štátov a Komisie v rámci ich príslušných právomocí

– Riešiť otázky týkajúce sa tínedžerov a mladých dospelých, najmä tých s obmedzenými príležitosťami, pokiaľ ide o politiky sociálnej ochrany a začlenenia

– Optimalizovať využívanie fondov EÚ a experimentálnych programov na podporu sociálnej integrácie mladých ľudí

– Naplno využiť potenciál mládežníckej práce a miestnych centier mládeže ako prostriedku začleňovania

– Rozvinúť medzikultúrne povedomie a kompetencie u všetkých mladých ľudí

– Podporiť zapojenie mládeže do inkluzívnej politiky a spoluprácu medzi tvorcami politík

[18] KOM (2008) 418 - KOM (2005) 706
[19] KOM (2006) 367

– Uznať problémy, ktoré znevýhodnená mládež prekonala, aj prostredníctvom špeciálnych ocenení

– Riešiť bezdomovstvo, otázky bývania a finančné vylúčenie

– Podporovať prístup ku kvalitným službám – napríklad v oblasti dopravy, e-začleňovania, zdravia, sociálnych služieb

– Podporovať osobitnú podporu pre mladé rodiny

Oblasť činnosti 7 – **Dobrovoľníctvo**

Ukazovať spoločenskú solidaritu prostredníctvom dobrovoľníctva je pre mladých ľudí dôležité a je prostriedkom osobného rozvoja, vzdelávacej mobility, konkurencieschopnosti, sociálnej súdržnosti a občianstva. Dobrovoľníctvo mládeže tiež silne prispieva k medzigeneračnej solidarite. Vo svojom nedávnom odporúčaní žiadala Rada odstránenie prekážok cezhraničnej mobility pre mladých dobrovoľníkov[20].

Cieľ

Podporovať dobrovoľníctvo mládeže tvorbou širších dobrovoľníckych príležitostí pre mladých ľudí, uľahčovať dobrovoľníctvo odstraňovaním prekážok, zvyšovať povedomie o hodnote dobrovoľníctva, uznávať dobrovoľníctvo ako dôležitú formu neformálneho vzdelávania a posilňovať cezhraničnú mobilitu mladých dobrovoľníkov

Opatrenia členských štátov a Komisie v rámci ich príslušných právomocí

– Podporiť uznávanie zručností prostredníctvom Europassu a Youthpassu

– Uznávať príspevky mládežníckych organizácií a neštrukturálnych foriem dobrovoľníctva

– Zvážiť spôsoby lepšej ochrany práv dobrovoľníkov a zabezpečiť kvalitu v oblasti dobrovoľníctva a združovať mladých ľudí a ich organizácie pri príležitosti možného Európskeho roka dobrovoľníctva (2011)

– Vytvoriť vnútroštátne prístupy k cezhraničnej mobilite mladých dobrovoľníkov

– Vytvoriť vnútroštátne prístupy na podporu medzigeneračnej solidarity prostredníctvom dobrovoľníctva

Oblasť činnosti 8 – **Mládež a svet**

Mladým Európanom robia starosti globálne výzvy, ako je porušovanie základných práv, ekonomické nerovnosti a degradácia životného prostredia. Radi by ukázali solidaritu so zvyškom sveta bojom proti diskriminácii, pomocou iným ľuďom a ochranou životného prostredia.

[20] 2008/C 319

Cieľ

Mobilizovať mládež v globálnej tvorbe politiky na všetkých úrovniach (miestnej, celoštátnej a medzinárodnej) pomocou existujúcich mládežníckych sietí a nástrojov (napr. štruktúrovaného dialógu) a zaoberať sa klimatickými zmenami a rozvojovými cieľmi milénia OSN

Opatrenia členských štátov a Komisie v rámci ich príslušných právomocí

– Podporovať „zelené“ modely spotreby a produkcie u mladých ľudí (napr. recyklovanie, šetrenie energie, hybridné automobily atď.)

– Podporovať podnikavosť a dobrovoľnícke príležitosti v mimoeurópskych regiónoch

– Podporovať rozvoj mládežníckej práce na ostatných kontinentoch

– Zvyšovať povedomie mladých ľudí o základných právach a otázkach rozvoja v celosvetovom meradle

4.3. Nová úloha pre mládežnícku prácu

Mládežnícka práca[21] je mimoškolskou výchovou organizovanou profesionálnymi alebo dobrovoľnými „mládežníckymi pracovníkmi“ v rámci mládežníckych organizácií, mestských úradov, mládežníckych centier, kostolov atď., ktorá prispieva k rozvoju mladých ľudí. Spolu s rodinami a inými odborníkmi môže mládežnícka práca pomôcť pri riešení nezamestnanosti, školského neprospechu a sociálneho vylúčenia, ako aj zabezpečovať voľnočasové aktivity. Môže tiež zlepšovať zručnosti a podporovať prechod z mladého veku do dospelosti. Napriek tomu, že mládežnícka práca je „neformálna“, musí byť viac profesionalizovaná. Mládežnícka práca prispieva k všetkým oblastiam činnosti a ich stanoveným cieľom.

Cieľ

Mládežnícka práca by sa mala podporovať, mal by sa uznať jej ekonomický a spoločenský prínos a mala by byť profesionalizovaná

Opatrenia členských štátov a Komisie v rámci ich príslušných právomocí

– Vybaviť mládežníckych pracovníkov profesionálnymi zručnosťami a podporovať ich validáciu prostredníctvom vhodných európskych nástrojov (Europass, EQF, ECVET)

– Podporovať mládežnícku prácu prostredníctvom, okrem iného, štrukturálnych fondov

– Rozvíjať mobilitu mládežníckych pracovníkov, ako je uvedené v Zmluve o ES

– Rozvíjať inovatívne služby, pedagogické postupy a prax mládežníckej práce

Komisia pripraví analýzu ekonomického a spoločenského vplyvu mládežníckej práce

[21] Bežne používaný termín na prácu s mladými ľuďmi - právny termín pre „mládežníckych pracovníkov“ je podľa článku 149 ods. 2 Zmluvy „sociálni a výchovno-vzdelávací pracovníci“

5. USKUTOČŇOVANIE VÍZIE V NOVOM INTEGROVANOM RÁMCI SPOLUPRÁCE

5.1. Medzisektorový prístup

Rozsah problémov, ktoré ovplyvňujú mládež oprávňuje medzisektorové politické prístupy na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni. Mládežnícka politika nemôže napredovať bez účinnej koordinácie s ostatnými sektormi. Mládežnícke politiky môžu potom prispievať k výsledkom v oblastiach ako politika detí a rodiny, vzdelávanie, rodová rovnosť, zamestnanosť, bývanie a zdravotná starostlivosť.

Členské štáty by mali zvážiť implementáciu medzisektorovej tvorby politiky na vnútroštátnej úrovni. Medzisektorová spolupráca by sa mala rozvíjať aj s miestnymi a regionálnymi subjektmi, ktoré sú rozhodujúce pre implementáciu stratégií v oblasti mládeže. Rada by mala zvážiť zavedenie spolupráce medzi rôznymi zloženiami Rady a Komisia posilní svoju vnútornú koordináciu prostredníctvom medziútvarových skupín. Pozornosť sa bude venovať tomu, aby nedochádzalo k duplikácii existujúcich mechanizmov. Potrebné je aj zlepšenie vedomostnej základne a efektívne šírenie osvedčených postupov.

5.2. Dialóg s mládežou

Štruktúrovaným dialógom sa monitoruje implementácia stratégie a je priestorom na spoločnú analýzu priorít. Členské štáty sa vyzývajú, aby v rámci svojich národných mládežníckych politík organizovali permanentný a pravidelný dialóg s mladými ľuďmi. V spolupráci so zastúpeniami Komisie by tento dialóg mohol obsahovať témy EÚ.

V roku 2010 sa zriadi pracovná skupina s členskými štátmi a Európskym fórom mládeže s cieľom revidovať štruktúrovaný dialóg (zapojenie miestnych, regionálnych a národných rád mládeže, účasť neorganizovaných mladých ľudí, úloha aktivít EÚ, následné činnosti atď.). Ak to bude relevantné, budú zapojení sociálni partneri a vznikajúce zainteresované strany v oblasti mládežníckej politiky (ako priemysel, nadácie, charity a mládežnícke médiá).

Na každý rok sa navrhuje jeden cyklus štruktúrovaného dialógu s mladými ľuďmi. Témy na nasledujúce obdobie sa navrhnú spolu s účastníkmi dialógu a mohli by byť:

– Zamestnanosť mládeže (2010)

– Mládež a svet (2011)

5.3. Partnerské vzdelávanie v záujme lepšej tvorby politiky

Navrhujú sa dva typy postupov partnerského vzdelávania medzi členskými štátmi: „Semináre na vysokej úrovni“ v prípade, že politická spolupráca je rozhodujúca, a „skupiny“, ak je potrebná technická odbornosť. Zainteresované strany by mali byť zapojené do aktivít partnerského vzdelávania.

Návrhy na budúce obdobie

– Seminár na vysokej úrovni o medzisektorovej spolupráci (2010)

– Skupina o mládežníckej práci (2011)

– Seminár na vysokej úrovni o mládežníckom dobrovoľníctve (2011)

– Skupina o zdraví mládeže (2012)

– Seminár na vysokej úrovni o tvorivosti (2012)

5.4. Implementácia

Členské štáty sú kľúčovou silou, pokiaľ ide o implementáciu tejto stratégie. Medzisektorový prístup a posilnenie nástrojov OMK by mali značne pomôcť. Na vnútroštátnej úrovni by sa mali zorganizovať úvodné stretnutia so zainteresovanými stranami a inými ďalšími ministerstvami venované prioritám. Mali by byť zapojené regionálne a miestne orgány. Nevyhnutná je koordinácia a participácia relevantných subjektov počas celého politického cyklu.

Stretnutia s generálnymi riaditeľmi pre mládež by mali zohrávať kľúčovú úlohu pri implementácii nového rámca spolupráce.

5.5. Tvorba politiky založená na dôkazoch

Pre zdravú politiku sú lepšie znalosti nevyhnutnosťou. Súčasné nástroje (napr. údaje z Eurostatu, národné správy, Európske vzdelávacie centrum pre politiku v oblasti mládeže (EKCYP), rámcový program EÚ pre výskum) sú prvým krokom, podobne ako trojročná správa o mládeži v Európe. Rovnaká potreba existuje, pokiaľ ide o spoločné využívanie výsledkov výskumu a vytváranie sietí výskumných pracovníkov v celej Európe. Komisia navrhuje:

– Konsolidovať EKCYP doplnením profilov krajín

– Prostredníctvom Eurydice revidovať existujúce trendy, pokiaľ ide o priority

– Navrhnúť panel existujúcich indikátorov a referenčných hodnôt týkajúcich sa mládeže, pokiaľ ide o vzdelávanie, zamestnanosť, začleňovanie a zdravie

– Zriadiť pracovnú skupinu na diskusiu o možných „deskriptoroch“ (mäkkých indikátoroch) pre priority participácie, dobrovoľníctva, tvorivosti a mládeže na celom svete, ako aj pre mladých ľudí, ktorí sa nezúčastňujú vzdelávania, odbornej prípravy a nie sú zamestnaní (NEET)

– Realizovať štúdie o:

  - „Baby Bonds“ – využívanie zvereneckých fondov na podporu autonómie mládeže v neskoršej fáze života (2010)
  - Spoločenský a ekonomický dosah mládežníckej práce (2011)
  - Mládežnícka e-participácia a informačná spoločnosť (2012)

– Zaviesť pravidelné mládežnícke eurobarometre

– Podporovať využívanie rámcového programu EÚ pre výskum a následné činnosti.

5.6. Zjednodušené podávanie správ

Každé tri roky sa predloží spoločná správa Rady a Komisie o implementácii uvedených priorít. Správa bude založená na podobnom podávaní správ členskými štátmi spolu s prehľadom situácie v oblasti mládeže na úrovni EÚ pripravenom spolu s členskými štátmi a mládežníckymi organizáciami „Mládež v číslach“. Komisia odporúča, aby boli národné správy publikované.

5.7. Mobilizácia programov a fondov EÚ

Program Mládež v akcii podporuje mládežnícku politiku a jej priority, najmä cezhraničnú mobilitu, dobrovoľníctvo, participáciu, mládežnícku prácu a politickú spoluprácu (napr. partnerské vzdelávanie, štruktúrovaný dialóg, štúdie, Eurobarometre a nástroje na získavanie lepších vedomostí). Ďalšie programy a fondy tiež ponúkajú veľa príležitostí pre všetkých mladých ľudí a mali by byť s nimi oboznámení, napríklad Kultúra, Celoživotné vzdelávanie, PROGRESS, MEDIA, Erasmus pre mladých podnikateľov, program pre konkurencieschopnosť a inováciu a štrukturálne fondy.

5.8. Spolupráca s ostatnými inštitúciami EÚ a medzinárodnými organizáciami

Európsky parlament pravidelne prispieva k mládežníckej politike. Komisia ho vyzýva, aby reagoval na toto oznámenie, a plánuje pravidelne ho informovať o jeho implementácii. Cieľom Komisie je tiež spolupracovať s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov v oblastiach, ktoré sa ich dotýkajú.

Komisia bude pokračovať v spolupráci s Radou Európy v oblastiach spoločného záujmu, ako je participácia mládeže, mládežnícka práca a lepšie poznanie mládeže.